

ZAKON

O GARANTNOM FONDU REPUBLIKE SRPSKE

("Sl. glasnik RS", br. 50/2010)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, pravni status, djelatnost, korišćenje sredstava i način upravljanja Garantnim fondom Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond).

Član 2

Fond se osniva radi ostvarivanja opšteg interesa koji je izražen u pružanju podrške razvoju preduzetništva kroz olakšavanje pristupa finansijskim sredstvima potrebnim za obavljanje poslovnih djelatnosti preduzetnika (pravnih i fizičkih lica) sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Srpskoj, a posebno za:

- a) početne poslovne djelatnosti,
- b) poslovne aktivnosti mladih preduzetnika,
- v) poslovne aktivnosti žena,
- g) projekte koji doprinose zapošljavanju i očuvanju radnih mjesta,
- d) izvozno orijentisane poslovne djelatnosti,
- đ) poslovne djelatnosti u oblasti poljoprivrede,
- e) proizvodne djelatnosti i uslužne djelatnosti povezane sa proizvodnim sektorom,
- ž) projekte i poslovne djelatnosti za unapređivanje ekonomskog razvoja područja sa izuzetno niskim životnim standardom ili visokom nezaposlenošću i
- z) druge održive projekte.

Član 3

Fond posluje na ekonomskim principima uz primjenu uobičajenih pravila struke koja se primjenjuju u bankama i drugim finansijskim organizacijama, primjenu odredaba propisa kojima se uređuju obligacioni odnosi i akata Fonda, uvažavajući principe disperzije rizika vezanih za izdavanje garancija.

II - OSNIVANJE I DJELATNOST FONDA

Član 4

- (1) Osnivač Fonda je Republika Srpska.
- (2) Odluku o osnivanju Fonda donosi Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).
- (3) Fond ima status pravnog lica i upisuje se u sudski registar kao zatvoreno akcionarsko društvo.
- (4) Poslovno ime Fonda je: Garantni fond Republike Srpske, a. d. Banja Luka.
- (5) U saradnji sa međunarodnim organizacijama i institucijama Fond može, uz poslovno ime iz stava 4. ovog člana, koristiti i naziv na engleskom jeziku: "Guarantee Fund of the Republic of Srpska".
- (6) Sjedište Fonda je u Banjoj Luci.
- (7) Fond ima pečat koji sadrži poslovno ime Fonda.

Član 5

(1) Djelatnost Fonda je izdavanje svih vrsta garancija, supergarancija i kontragarancija, za obezbjeđenje dijela obaveza po kreditu ili drugoj finansijskoj obavezi ugovorenim između preduzetnika sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Srpskoj, kao nalogodavca garancije i dužnika po obezbijeđenoj obavezi, i banke ili druge finansijske organizacije, kao korisnika garancije i povjerioca po obezbijeđenoj obavezi.

(2) Garancije Fonda se izdaju u pisanoj formi za obezbjeđenje konkretne finansijske obaveze preduzetnika i glase na određeni iznos sa ograničenim vremenom trajanja.

Član 6

(1) Fond ne može izdavati garancije za finansiranje trgovinske djelatnosti koja je pretežno bazirana na uvoznim proizvodima, ugostiteljske djelatnosti koja se isključivo ili pretežno odnosi na: točenje pića (barovi, bifei i kafane), priređivanje igara na sreću, kockarnice, kladionice i finansijsko posredovanje.

(2) Fond ne može izdavati garancije za kredite koji služe za otplatu ranije odobrenih negarantovanih kredita i finansijskih obaveza preduzetnika kod iste banke ili druge finansijske organizacije.

Član 7

(1) Fond može obavljati stručne i administrativnotehničke poslove i upravljati garantnim fondom koji opštine osnivaju u obliku garantnih depozitnih sredstava oročenih na posebnim računima kod poslovnih banaka, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaduživanje i izdavanje garancija opština.

(2) Prava i obaveze Fonda i opština po poslovima iz stava 1. ovog člana uređuju se posebnim ugovorom.

Član 8

(1) Fond je obavezan po izdatim garancijama, na osnovu ovog zakona, preduzimati radnje radi naplate potraživanja po osnovu plaćenih garancija sa računa Fonda.

(2) Kontrolu namjenskog korišćenja sredstava po garantovanim kreditima ili drugim finansijskim obavezama vrše Fond i banke ili druge finansijske organizacije, u skladu sa zaključenim ugovorom.

Član 9

(1) Statutom Fonda koji donosi Skupština Fonda uređuju se nadležnost, organizacija i način izbora organa Fonda, pravila poslovanja, interna revizija, postupak izmjene i dopune Statuta i druga pitanja od značaja za rad i poslovanje Fonda.

(2) Skupština Fonda donijeće Statut Fonda u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

III - SREDSTVA FONDA

Član 10

(1) Sredstva za osnivanje i početak rada Fonda obezbjeđuje Republika Srpska.

(2) Osnovni kapital Fonda je 30.000.000,00 KM i uplaćuje se u novčanom obliku.

(3) Osnovni kapital Fonda podijeljen je na redovne akcije, čija je nominalna vrijednosti jedna konvertibilna marka, koje glase na ime i upisuju se u Centralni registar hartija od vrijednosti, a. d. Banja Luka.

(4) Fond je obavezan da održava kapital Fonda najmanje u visini iznosa osnovnog kapitala utvrđenog u stavu 2. ovog člana.

(5) Fond je dužan da formira i održava posebne rezerve za pokriće rizika i gubitaka vezanih za izdate garancije, u skladu sa Statutom Fonda.

Član 11

(1) Sredstva Fonda obezbjeđuju se iz:

- a) budžeta Republike Srpske,
- b) budžeta jedinica lokalne samouprave,
- v) Razvojnog programa Republike Srpske,
- g) kreditnog zaduženja,
- d) emisijom hartija od vrijednosti,
- đ) prihoda Fonda,
- e) donacija i

ž) ostalih izvora.

(2) Sredstva Fonda koriste se za realizaciju cilja iz člana 2. ovog zakona, na način i pod uslovima utvrđenim pravilnikom koji donosi Skupština Fonda.

(3) Način investiranja u hartije od vrijednosti slobodnih sredstava Fonda do njihove namjenske upotrebe uređuje se posebnim pravilnikom koji donosi Skupština Fonda.

Član 12

Fond za svoje obaveze odgovara vlastitom imovinom.

IV - OGRANIČENJA I USLOVI IZDAVANJA GARANCIJA

Član 13

(1) Ukupan iznos izdatih garancija Fonda (garantni potencijal) ne može biti veći od trostrukog iznosa osnovnog kapitala Fonda.

(2) Skupština Fonda posebnim aktom utvrđuje najveći iznos izdatih garancija za svaki garantni program.

Član 14

(1) Ukupno izlaganje Fonda prema jednom preduzetniku ili grupi povezanih preduzetnika po osnovu izdatih garancija ne može biti veće od 5% vrijednosti osnovnog kapitala Fonda.

(2) Ukupno izlaganje Fonda po osnovu izdatih garancija, prema licu koje ima lični interes u pravnom poslu sa Fondom ili se smatra povezanim licem po propisima o privrednim društvima ne može biti veće od 1% iznosa osnovnog kapitala Fonda, odnosno prema svim navedenim licima ne može biti veće od 10% iznosa osnovnog kapitala Fonda.

(3) Ukupan iznos garantovanih obaveza prema jednoj banci ili drugoj finansijskoj organizaciji za preduzetnike iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 30% garantnog potencijala Fonda, uvažavajući ograničenja propisana ovim članom.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, Vlada, na obrazloženi zahtjev Fonda, može na određeni vremenski period odobriti da ukupan iznos garantovanih obaveza prema jednoj banci ili drugoj finansijskoj organizaciji bude veći od iznosa propisanog u stavu 3. ovog člana.

(5) U obračun ukupnog izlaganja Fonda, pored iznosa potencijalnih obaveza po izdatim garancijama, uključuju se i sve dospjele obaveze po izdatim garancijama.

Član 15

(1) Grupu povezanih preduzetnika čine dva ili više preduzetnika, u slučaju kada zbog njihovih međusobnih odnosa, izloženost Fonda prema njima predstavlja jedinstvenu izloženost riziku, odnosno kada jedan od njih ili oni međusobno, imaju direktnu ili indirektnu mogućnost kontrole, odnosno uticaja nad drugim što je, u slučaju finansijskih teškoća kod jednog od njih ili više njih, izazvalo ili može da izazove finansijske probleme i kod ostalih.

(2) Skupština Fonda donosi akt kojim utvrđuje kriterijume za određivanje grupe povezanih preduzetnika.

Član 16

(1) Fond može izdati garancije najviše do 50% iznosa odobrenog kredita ili druge finansijske obaveze koje je preduzetniku odobrila banka ili druga finansijska organizacija.

(2) Iznos garancija Fonda umanjuje se srazmjerno iznosu ispunjenih garantovanih obaveza preduzetnika, a ograničenje iz stava 1. ovog člana primjenjuje se na preostali iznos garantovanog kredita ili druge finansijske obaveze.

(3) Naplatom potraživanja od preduzetnika, po osnovu plaćenih garancija i naknada, izmiruju se potraživanja Fonda i banke ili druge finansijske organizacije od preduzetnika, proporcionalno njihovom učešću u obezbjeđenju dijela obaveza po kreditu ili drugoj finansijskoj obavezi.

Član 17

Prilikom odlučivanja o izdavanju garancije, u okviru pojedinačnih garantnih programa, Fond će posebno cijeniti:

- a) način i iznos obezbjeđenja kredita ili druge finansijske obaveze koji se garantuju,
- b) kreditni rizik preduzetnika,
- v) ocjenu kreditnog boniteta preduzetnika kod banke ili druge finansijske organizacije, čiji se kredit ili finansijska obaveza garantuje, a na osnovu uspostavljenog sistema praćenja urednosti ispunjenja obaveza preduzetnika prema banci ili drugoj finansijskoj organizaciji i
- g) učešće banke ili druge finansijske organizacije u pokriću rizika i slično.

Član 18

(1) Uslovi, kriterijumi i postupak, kao i minimalni i maksimalni rok izdavanja garancija Fonda, u skladu sa ovim zakonom, propisuju se pravilnikom, koji donosi Skupština Fonda.

(2) Uslove, kriterijume, postupak i rok izdavanja garancija Fond je dužan transparentno objavljivati i učiniti dostupnim preduzetnicima i javnosti.

V - ORGANI FONDA

Član 19

Organi Fonda su: skupština, nadzorni odbor i direktor.

Član 20

(1) Funkciju Skupštine Fonda, kao jednočlanog akcionarskog društva, vrši Vlada.

(2) U slučaju transformacije Fonda u višečlano akcionarsko društvo, Republika Srpska zadržava najmanje 51% akcija sa pravom glasa, a Skupština akcionara se formira u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 21

Nadležnost, sastav, trajanje mandata i način izbora članova Nadzornog odbora Fonda uređuju se Statutom Fonda.

Član 22

(1) Fond zastupa direktor Fonda.

(2) Direktora Fonda imenuje i razrješava Nadzorni odbor Fonda, na osnovu prethodno sprovedenog javnog konkursa.

(3) Nadležnost, način izbora, trajanje mandata i razrješenje direktora prije isteka mandata uređuju se Statutom Fonda.

VI - FINANSIRANJE FONDA

Član 23

(1) Operativni troškovi Fonda finansiraju se iz naknada i prihoda ostvarenih vlastitim poslovanjem.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, sredstva za početak rada i operativni troškovi Fonda u slučaju nedostajućih naknada i prihoda iz vlastitog poslovanja, mogu se finansirati iz budžeta Republike Srpske, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem Republike Srpske.

(3) Ostvarena dobit Fonda raspoređuje se u rezerve i kapital Fonda, na osnovu odluke Skupštine Fonda.

Član 24

(1) Fond obračunava i naplaćuje naknadu koja se sastoji iz premije i provizije.

(2) Premija je naknada za rizik, koja se izražava kao procenat i obračunava se na iznos ostatka duga na koji je izdata garancija, a obračunava se i naplaćuje unaprijed za tromjesečni period.

(3) Provizija je naknada za troškove obrade i izdavanja garancije, koja se izražava kao procenat, obračunava na iznos duga na koji se izdaje garancija i naplaćuje se prilikom izdavanja garancije.

(4) Fond ne može licima koja imaju lični interes u pravnom poslu sa Fondom, ili se smatraju povezanim licima po propisima o privrednim društvima, obračunavati i naplaćivati povoljnije naknade od naknada koje obračunava i naplaćuje drugim licima.

Član 25

(1) Iznos premija, koje se utvrđuju za pojedine garantne programe, zavise od:

- a) iznosa i trajanja finansijske obaveze čije se garantovanje traži,
- b) načina i iznosa obezbjeđenja garantovane obaveze,
- v) oblasti poslovanja preduzetnika,
- g) procjene rizika i
- d) drugih uslova.

(2) Iznos naknada iz člana 24. stav 1. ovog zakona za svaki garantni program utvrđuju se posebnim aktom Skupštine Fonda, uz obavezu godišnje revizije visine naknada u zavisnosti od stvarnih troškova i gubitaka nastalih izdavanjem garancija.

VII - IZVJEŠTAVANJE I REVIZIJA

Član 26

(1) Rad Fonda je javan.

(2) Javnost rada se ostvaruje javnošću odluka i rada organa Fonda, dostavljanjem izvještaja o radu i poslovanju i objavljivanjem opštih akata i odluka.

(3) Statutom Fonda određuju se podaci i informacije koje se, u skladu sa propisima o privrednim društvima, smatraju poslovnom tajnom, koju su dužni čuvati direktor, članovi organa i zaposleni u Fondu, kao i slučajevi u kojima se podaci i informacije koje su javne ne mogu smatrati poslovnom tajnom.

Član 27

(1) Godišnji izvještaj o radu i poslovanju Fond dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske putem Vlade.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana, osim pokazatelja o radu i finansijskom poslovanju Fonda, sadrži i podatke o iznosu ukupno odobrenih garancija, izdatim garancijama po poslovnim djelatnostima i korisnicima, izmirenju obaveza od strane preduzetnika, iznosu naplaćenih garancija sa računa Fonda i drugo.

Član 28

(1) Reviziju Fonda u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija javnog sektora vrši Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske.

(2) Reviziju finansijskih izvještaja Fonda, u skladu sa zakonom, obavlja privredno društvo za reviziju koje je licencirano u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji.

Član 29

(1) Fond je dužan da organizuje internu reviziju kao nezavisnu aktivnost sistematskog i disciplinovanog pristupa procjeni i unapređenja efektivnosti procesa upravljanja, kontrole i upravljanja rizikom.

(2) Način organizovanja interne revizije uređuje se Statutom Fonda.

(3) Fond je dužan da uspostavi sveobuhvatne procedure za uspješno praćenje i kontrolu garantnog portfelja Fonda, u skladu sa Statutom Fonda.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Vlada će donijeti odluku o osnivanju Fonda u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31

(1) Do izbora direktora Fonda poslove iz djelokruga direktora obavljaće vršilac dužnosti direktora Fonda, koga je Vlada dužna imenovati u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o osnivanju Fonda.

(2) Vlada je obavezna objaviti konkurs za izbor i imenovanje direktora u roku od 30 dana od dana donošenja Statuta Fonda.

Član 32

Prijava za upis Fonda u sudski registar podnosi se nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o osnivanju Fonda.

Član 33

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".